

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СПОРТИВНОМУ ТУРИЗМІ

Марченко Олександр

здобувач вищої освіти магістерського рівня
Кафедра теоретико-методичних основ фізичного виховання та спорту
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Використання інформаційних технологій у різних сферах суспільного життя стало звичним явищем сьогодення. Процеси діджиталізації не оминули і сферу фізичної культури та спорту.

Матеріали про доцільність використання новітніх гаджетів для забезпечення ефективності фізкультурно-спортивної діяльності, підготовки спортсменів містяться у навчально-методичних виданнях та наукових публікаціях останніх десятиліть [1; 3]. Заслужує на увагу і доробок дослідників спортивного туризму в контексті впровадження інноваційних технологій у цю сферу [2; 4]. Проте ці напрацювання не розкривають усіх можливостей застосування інформаційних технологій у спортивному туризмі, що зумовило вибір теми дослідження автором.

Інформаційні технології можуть використовуватися як на рівні теоретичної підготовки туристів-початківців та досвідчених спортсменів, так і в процесі практичної підготовки, а також під час змагань і походів.

Для теоретичної підготовки спортсменів, особливо юних туристів, доцільним є використання демонстраційних відео- та фотоматеріалів, навчальних відеофільмів, які відображають специфіку кожного з видів спортивного туризму та загальні принципи організації змагань і проведення

туристичних походів. Водночас сучасні комп'ютерні програми дозволяють перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу шляхом виконання тестових завдань.

Надзвичайно широким є спектр впровадження інновацій у практичну підготовку спортсменів. У тренувальному процесі доцільною є відеозйомка зі сторони та від першої особи (за допомогою екшн-камери) з метою подальшого аналізу та усунення помилок і вдосконалення техніки. Це актуально для аналізу подолання перешкод у пішохідному туризмі, проходження воріт у водному туризмі тощо.

Не менш доречним у практичній підготовці зі спортивного туризму є застосування геоінформаційних систем, тобто сучасних комп'ютерних технологій, що дозволяють поєднати модельне зображення території (електронне відображення карт, схем, космо-, аерозображень земної поверхні) з інформацією табличного типу (різноманітні статистичні дані, якісні показники тощо) [4, С.36]. Актуальним є використання застосунку (ГІС) Strava для відстеження спортивної активності. Він дає можливість у реальному часі відстежувати поточну швидкість, пройдену дистанцію, середню швидкість на дистанції, фізіологічні показники спортсмена.

Неоціненне значення для розробки маршрутів спортивних туристичних походів мають супутникові знімки місцевості та електронні карти (картографічні зображення, створені на основі даних цифрових карт і візуалізовані на моніторі комп'ютера або екрані іншого пристрою). Інформація про особливості місцевості, наявні природні перешкоди та їх складність, характер території важлива для визначення категорії складності маршруту. Особливою популярністю користуються карти Google – картографічний вебсервіс та набір застосунків від компанії Google.

У спортивних походах та під час тренувань зі спортивного орієнтування стануть у нагоді GPS-навігатори. Це портативні пристрої, що контактують із супутниками, які знаходяться на навколосемній орбіті. Вони слугують для визначення точного місця знаходження об'єкта на планеті, а також надають інформацію щодо висоти знаходження над рівнем моря, швидкості пересування, перешкод на шляху тощо [2, С.27]. Контроль за траєкторією та напрямом руху, попереднє планування маршруту, занесення його у пам'ять пристрою для відслідковування правильності пересування суттєво підвищують безпеку у поході.

Поряд з GPS-навігаторами, такі інноваційні продукти як смартфони, смарт-годинники стають у нагоді під час тренувань для забезпечення зв'язку тренера зі спортсменами. Це особливо актуально для спортсменів-орієнтувальників, які виконують завдання на місцевості.

У спортивному туризмі, передусім у його змагальному процесі, важливе значення має використання реєстраторів часу, а саме електронної системи «старт-фініш».

Отже, застосування інформаційних технологій у спортивному туризмі надзвичайно різнопланове. Воно охоплює як теоретичну, так і практичну підготовку спортсмена. Інформаційні технології та технічні засоби, пов'язані з

ними, суттєво підвищують ефективність тренувального і змагального процесу в усіх видах спортивного туризму, допомагають у розробці маршрутів та забезпеченні безпеки туристичних походів. Наведені приклади не охоплюють усіх можливостей діджиталізації досліджуваної сфери, але вони обґрунтовують доцільність цього процесу і важливість та перспективність застосування усіх здобутків науково-технічного прогресу, ІТ-розробок у спортивному туризмі.

Список використаних джерел

1. Ахметов Р. Ф. Сучасні тенденції використання інформаційних технологій у технічній підготовці спортсменів / Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. 2011. № 86. С. 15 – 18.
2. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм / Навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 304 с.
3. Качан О. А., Пристинський В. М. Інформаційно-комунікаційні та рухливо-пізнавальні технології у фізичному вихованні дітей і підлітків : навчально-методичний посібник / О. А. Качан, В. М. Пристинський. Слов'янськ : вид-во Б. І. Маторіна, 2018. 257 с.
4. Миронов Ю. Б., Блащак І. М. Впровадження інноваційних технологій у систему спортивного туризму // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2018. Вип.55. С.35-39. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2018_55_8